

Závery vedeckej konferencie

Stretnutie riešiteľov projektu KEGA č. 3/6269/08 „Historické cintoríny v kontexte kultúrneho dedičstva, ich ochrana a rehabilitácia na príklade cintorínov Zvonový vršok v Banskej Štiavnici“ s odbornou verejnosťou, zástupcami školstva, samosprávy Banskej Štiavnice a prizvanými medzinárodnými expertmi prinieslo okrem prezentácie doterajších výsledkov ich dvojročnej práce aj podnetné pripomienky a návrhy, ktoré sa zapracujú do metodiky výskumu. Budú prínosom a využité v rámci celoplošných výskumov cintorínov na Slovensku nielen ako vybranej časti pamiatkového fondu, ale aj ako komplexne chápaného kultúrneho a prírodného dedičstva – pamätihodnosti na celoštátnej, regionálnej i miestnej úrovni.

Prítomní konštatujú:

projekt KEGA, ako aplikovaný výskum na základe poznania a identifikácie všetkých hodnôt lokality, ale i problémov, ktoré vzhľadom na dlhodobé zanedbanie vznikli, si za svoj cieľ správne stanovil:

- ☐ vytvoriť podmienky pre účinnú ochranu kultúrno-historických hodnôt areálu Zvonový vršok,
- ☐ vypracovať návrh na ďalšie využitie lokality a jej kontextuálne zapojenie do potrieb mesta a jeho prezentácie, ako súčasť svetového kultúrneho dedičstva z hľadiska historického, etnologického, historického urbanizmu, architektúry, dizajnu a krajiny tvorby,
- ☐ zhodnotiť multidisciplinárnym výskumom všetky aspekty kultúrneho a prírodného dedičstva,
- ☐ vytvoriť predpoklady pre návrh ďalšieho využitia vo forme urbanisticko-architektonických a krajinárskych štúdií a návrhov technickej a kultúrnej rehabilitácie,

Prítomní kladne zhodnotili:

- ☐ rozsah a hĺbku spracovania identifikačných kariet v 31 bodoch (pre 860 hrobových miest), kultúrno-historické a prírodné hodnoty, stavebno-technický stav, údaje o zosnulých získané terénnym a archívnym výskumom,
- ☐ metodickú pomôcku pre klasifikáciu doplnenú terminologickým slovníkom, spracovaný výklad vyskytujúcich sa symbolov v lokalite, popis materiálovej bázy využitej pre účely pohrebništva,
- ☐ katalóg informačných listov, štatistické vyhodnotenie, menný zoznam hrobov s identifikáciou v teréne a spracovanými mapami vytvárajúci účinný infor-

Conclusions of the scientific conference

The meeting of the team of KEGA project No. 3/6269/08 “Historical cemeteries in the context of cultural heritage, their protection and rehabilitation on example of cemeteries of Zvonový vršok in Banská Štiavnica” and community as well as representatives of education and administration of Banská Štiavnica and invited international experts, has brought along, in addition to presentation of results achieved during two-year work of the team, incentive comments and proposals that will be translated into research methodology. They will be contributory and usable in area-wide investigations of cemeteries in Slovakia, not only as a selected part of monument fund but also as a comprehensively perceived cultural and natural heritage – monuments at the state-wide, regional and local levels.

Participants have stated:

The KEGA project, as an applied research based on knowledge and identification of all values of locality, including the problems that arose due to long-year negligence, set as its aim the following tasks:

- ☐ to create conditions for efficient protection of cultural and historical values of the “Zvonový vršok” precinct,
- ☐ to work out a proposal for further use of the locality and its context involvement in needs of town and its presentation, as a part of the world cultural heritage from historical, ethnographical and historical-town-planning aspects and of architecture, design and landscaping,
- ☐ to evaluate through multidisciplinary research all aspects of cultural and natural heritage,
- ☐ to create prerequisites for a proposal of further use in the form of town-planning, architectonic and landscape studies and technical and cultural rehabilitation,
- ☐ to propose an educational path and connection of the locality to other attractions of the town as a basis for its real fulfillment.

Participants have positively evaluated:

- ☐ the scope and depth of developing identification cards in 31 points (for 860 burial places), cultural, historical and natural values, building and technical state, data on the deceased achieved by field and archival research,

mačný systém, ktorý v súčasnosti v lokalite absentuje,

□ sprievodnú výstavu, ktorá jasne vykazuje výsledky terénneho výskumu a štúdie rehabilitácie, zhodnotenia a zapojenia do aktivít mesta,

□ výtvarné prejavy študentov architektúry zachytávajúce grafickými a maliarskymi technikami jedinečnosť miesta, jeho neopakovateľnú atmosféru v spojitosti s historickým mestom a jeho krajinným reliéfom.

Prítomní odporúčajú:

□ pokračovať v prácach na čistení areálu od náletovej zelene v súlade s dendrologickým projektom,

□ domerať parcelu v súkromnom vlastníctve a zvonice, zabezpečiť jej prevod do vlastníctva mesta, v projekte rehabilitácie dopracovať návrh aj o túto nelogicky vyčlenenú časť,

□ dopracovať a rozšíriť metodickú pomôcku hodnotenia cintorínov s terminologickým slovníkom pre rôzne druhy cintorínov, pre mapovanie celoslovenského poznania a zhodnotenia kultúrnych a prírodných hodnôt formou využiteľnou pre odbornú i laickú verejnosť, tak aby sa s pomocou odborníkov mohla do identifikácie zapájať široká verejnosť na miestnej a regionálnej úrovni,

□ prezentovať popri najvýznamnejších cintorínoch zapísaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu všetky cintoríny v kategórii pamätihodnosti v zmysle zákona, čo si právom zasluhujú,

□ požiadať po oponentúre kompetentnými orgánmi MK a MŽP, PÚ Bratislava o vydanie metodической pomôcky v rozsahu pre celoplošné pokrytie potrieb a zverejnenie na webovej stránke kompetentných orgánov,

□ rozdeliť metodiku na Metodiku komplexného vyhodnotenia cintorína a Metodiku identifikácie hrobov,

□ dopracovať návrh rehabilitácie cintorínov a ich zapojenia do náučnej trasy pamiatok Banskej Štiavnice a širšieho okruhu Svetového kultúrneho dedičstva, zapísaného v zozname ako „Banská Štiavnica a technické pamiatky v jej okolí“ so zohľadnením všetkých podnetov doterajších štúdií, do jednotného elaborátu využiteľného pre ďalšiu územnú a stavebnú prípravu,

□ vypracovať komparatívnu štúdiu s ostatnými lokalitami cintorínov stredoslovenských banských miest,

□ pripraviť publikáciu o kultúrno-historických a krajinárskych hodnotách lokality Zvonový vršok v Banskej

□ *the methodical aid for classification supplied by terminological dictionary, processed interpretation of symbol occurred in the locality, description of material basis used for burial purposes,*

□ *the catalogue of information sheets, its statistical assessment, list of names with identification in terrain and worked-out maps making up an efficient information system that is missing in the locality at the moment,*

□ *the accompanying exhibition clearly showing the results of the field research and studies of rehabilitation, evaluation and engagement in the town activities,*

□ *the creative portrays by the students of architecture illustrating by graphic and painting techniques the unique nature of town, its unrepeatable atmosphere connected with the historical town and its landscape relief.*

Participants have recommended:

□ *to continue works in cleaning the area from natural greenery in agreement with dendrological project,*

□ *to complete measuring the parcel in private ownership and the belfry, to provide for its transfer to the town ownership, in the rehabilitation project to complete the proposal with this illogically excluded part,*

□ *to complete and widen the methodical aid of evaluating the cemeteries with terminological dictionary for various types of cemeteries, for mapping the Slovak-wide knowledge and evaluation of cultural and natural values in the form usable by both specialists and laymen in such a way as to enable the public at large at local and regional level to get involved in the identification by help of the specialists;*

□ *to present besides the most significant cemeteries entered in the Central List of Monument Fund, all the cemeteries in category of monuments in the light of the Act which they are entitled to;*

□ *to require after opponent procedure by competent bodies of the Ministry of Culture and Ministry of Environment, the Institute of Monuments, Bratislava, to issue a methodical aid in number of copies as required for full coverage of the needs and to publicise it on website of competent bodies,*

□ *to divide the methodology into Methodology*

Štiavnici a jej zapojenia do svetového kultúrneho a prírodného dedičstva, doplnenú grafickou, fotografickou dokumentáciou a výtvarnými prejavmi inšpirovanými „génium loci“ lokality,

□ požiadať perspektívnych sponzorov, Ministerstvo kultúry SR v rámci prípravy obnovy kultúrneho dedičstva, o príspevok na vydanie publikácie z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov v rámci projektu KEGA,

□ zohľadniť podnety vznesené v rámci príspevkov zahraničných účastníkov v metodologickej a teoretickej časti projektu VEGA,

□ prijať odporúčanie doc. Ing. arch. J. Ledinskej, CSc. prezentovať projekt na špeciálnom odbornom metodickom dni venovanom sepulkrálnym pamiatkam, ktorý sa pravidelne koná v Brne v akcii VENIA (termín stretnutia je 12. - 14. 5. 2011). Je reálnym predpoklad, že zámer pre svoj teoreticko-praktický charakter nájde ohlas u českej odbornej verejnosti. Projekt, prezentovaný na konferencii, považuje doc. Ledinská pre české, moravské a sliezske teritórium za ojedinelý a podnetný.

□ uskutočniť po ukončení oboch projektov KEGA a VEGA konferenciu k problematike (v termíne koniec roka 2010) a prizvať medzinárodných expertov, zástupcov kompetentných orgánov, ktorí budú schopní metodiku spracovania uviesť do praxe.

of Complex Evaluation of Cemeteries and the Methodology of Tomb Identification;

□ *to complete proposal of rehabilitation of cemeteries and their involvement in educational trail of Banská Štiavnica monuments, and in a wider circle of the World Cultural Heritage enlisted as “Banská Štiavnica and technical monuments in its vicinity” considering all incentives of hitherto studies in a single elaborate usable for further territorial and building preparation;*

□ *to work out a comparative study with other localities of the Central Slovak mining towns’ cemeteries;*

□ *to prepare a representative publication on cultural-historical and landscape values of the Zvonový vršok locality in Banská Štiavnica and its involvement in the world cultural and natural heritage, completed by graphic, photographic documentation and creative expressions inspired by the locality “génium loci”;*

□ *to ask prospective sponsors, the Ministry of Culture of SR, to contribute under preparation of cultural heritage renewal to the cost of the publication issued because of lack of finances within the KEGA project framework;*

□ *to consider the incentives proposed in context of contributions by foreign participants in methodical and theoretical parts of VEGA project;*

□ *to adopt the recommendation by doc. Ing. arch. J. Ledinská, CSc. to present the project on the special expert methodical day devoted to sepulchral monuments being regularly held in Brno within VENIA action (to be held in May 12th – 14th, 2011); there is a real presupposition that due to its theoretical-practical nature the intention will find response with the Czech expert public. The project presented at the Conference is viewed by doc. Ledinská as unique and incentive for Czech, Moravian and Silesian territories;*

□ *to hold a conference on the issue upon completing both the KEGA and VEGA projects (at the end of 2010) and to invite international experts, representatives of competent bodies, who will be able to implement the methodology in practice.*

Zapísala:

doc. Ing. arch. Jarmila Lalková, PhD.

Zápis overila:

Ing. arch. Laura Gressnerová, PhD.

V Banskej Štiavnici 26.11.2009

Minutes written by:

doc. Ing. arch. Jarmila Lalková, PhD.

Verified by:

Ing. arch. Laura Gressnerová, PhD.

In Banská Štiavnica, 26th November 2009

Zvonový vršok

projekt ochrany a rehabilitácie
historických cintorínov

Bell Hillock

project on protection and rehabilitation
of historical cemeteries

Medzinárodná vedecká konferencia

CINTORÍNY V KONTEXTE KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

**Banská Štiavnica
25. – 26. november 2009**

International scientific conference

CEMETERIES IN THE CONTEXT OF CULTURAL HERITAGE

*Banská Štiavnica
25th – 26th November 2009*

MESTSKÝ ÚRAD BANSKÁ ŠTIAVNICA

Municipality Office, Banská Štiavnica

SLOVENSKÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Slovak University of Technology in Bratislava

FAKULTA ARCHITEKTÚRY

Faculty of Architecture

Ústav dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok

*Institute of History and Theory of Architecture and Monument
Restoration*

Ústav krajinej architektúry a krajinného plánovania

Institute of Garden and Landscape Architecture

Ústav dizajnu

Institute of Design

ÚSTAV INŽINIERSKÝCH ŠTÚDIÍ STU

Institute of Engineering Studies STU

STAVEBNÁ FAKULTA

Faculty of Mechanical Engineering

Katedra geodézie

Department of Surveying

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

Comenius University in Bratislava

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Faculty of Arts

Katedra etnológie a kultúrnej antropológie

Department of Ethnology and Cultural Anthropology

© Slovenská technická univerzita v Bratislave

Vazovova 5, 812 43 Bratislava

ISBN 978-80-227-3350-2

Editor

Ing. arch. Laura Gressnerová, PhD.

Recenzent - *Reviewer*

Ing. arch. Ivan Gojdič

prof Ing.arch. Janka Krivošová, PhD.

Preklad do anglického jazyka

Translation into English

PhDr. Soňa Pokorná

Jazyková korektúra – *Proof-reading*

Mgr. Zuzana Horváthová

Grafická úprava - *Graphic design*

Ing. arch. Laura Gressnerová, PhD.

Ing. arch. Marcel Mészáros

Kresba/ obal – *Sketch/ Cover*

Bc. Anna Kokošková

Autor loga – *Author of logo*

Ing. arch. Milica Schusterová, PhD.

Vydala

Slovenská technická univerzita

v Bratislave s finančnou podporou grantu

KEGA MŠ SR, 2010

Issued by

Slovak University of Technology

in Bratislava with financial support from

the grant KEGA ME SR, 2010

Tlač - *Printed by*

NIKARA – Róbert Jurových, Krupina

Náklad: 400 kusov

Circulation: 400 copies